

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

„Hány kutyát tarthatok az ingatlanomon?”

Kitekintés a fővárosi kerületek állattartási rendeleteire

Szerző: dr. Kajó Cecília állattartási ügyintéző

Budapest, 2015. július 15.

Előszó

Az állatvédelem és azon belül különösen az ember közvetlen környezetében élő társállatok védelme jogi szabályozásának kutatása, elemzése a hazai jogi szakirodalomban meglehetősen periférikusan kezelt téma. A szerző az ebtartás helyi szintű szabályait teszi vizsgálat tárgyává, és e jogszabályok egyik sarkalatos problémáját tárja fel: azok magasabb szintű jogszabályokba való ütközését. Véleményem szerint a kérdés figyelmet érdemel, mert bár nagyon sok embernek a környezetében élnek ebek, a tartásukkal kapcsolatos jogi kérdések - amelyek az ebek érdekeit tartják szem előtt - a hazai szakirodalomban méltánytalanul elhanyagolt témának számítanak.

dr. Jámbor Adrienn

Bevezetés

Kiindulópontunk a jelen téma tárgyalása kapcsán az, hogy az állattartáshoz való jogot abszolút módon korlátozni helyi önkormányzati rendeletben - egyedi közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása nélkül, ingatlanhoz kapcsolt példányszám maximálással - a kedvtelésből tartott állatokról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet *(továbbiakban: Korm. rendelet)* hatályba lépése óta jogszerűtlen, mivel a Korm. rendelet hatálybalépése után a kedvtelésből tartott állatok tartásának szabályozása nem lehet a helyi önkormányzatok képviselő-testületének biztosított jogalkotási tárgyköre, csak annyiban amennyiben a jogszabályi hierarchia legalsó szintjén elhelyezkedő önkormányzati rendelet nem ellentétes vagy nem szabályoz szigorúbban a magasabb rendű jogszabályhoz képest.

Jelenleg állattartást jogszerűen korlátozni - a példányszámmal összefüggésben (is) - vagy az állattartástól egyenesen eltiltani az állattartót az önkormányzatok részéről kizárólag a települési önkormányzat jegyzőjének az állatok védelmével, valamint az állatok nyilvántartásával kapcsolatos egyes feladat- és hatásköeiről szóló 245/1998. (XII. 31.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése alapján lehetséges, hangsúlyozottan csak állatvédelmi, állattartási szabályok megsértése esetén *(tehát egyedi közigazgatási hatósági eljárásban felderített olyan jellegű hiányosság esetén, melyet az állattartó kötelezés ellenében,*

kitűzött határidőre nem pótolta vagy a hiányosság természete miatt pótolni eleve lehetetlen volt):

4. § (1) A jegyző, illetve járási hivatal az állatvédelmi és az állattartási szabályok megsértése esetén meghatározott cselekmény végzésére, túrésára vagy abbahagyására kötelezheti az állattartót az állatok védelme érdekében.

Hatályos szabályozás

A Korm. rendelet 14. § (5) bekezdése az ebek vonatkozásában négyzetméterben határozza meg a szükséges minimum tartási helyet. Ezen szabályozási logikát megfordítva, az ingatlan nagyságát mint objektív tény és egyben tartható eb-számot meghatározó mérőt figyelmen kívül hagyva, a tartási hely nagyságától függetlenül minden ingatlant egységesen kezelő, példányszám-maximáláson alapuló korlátozást nem végezhet egy önkormányzat sem.

A Korm. rendelet vonatkozó bekezdése a következő a 2010. II. 26-i kihirdető közlönyállapot szerint:

(5) Tilos

- a) ebet tartósan 10 m² -nél kisebb területen,
- b) ebet tartósan 4 m-nél rövidebb eszközzel kikötve,
- c) gerinces állatot kör alapú kalitkában,
- d) gerinces állatot gömb alakú akváriumban tartani.

2012. VIII. 1-jétől a bekezdés a következőre módosult, ez az azóta is hatályos szabályozás:

14. § (5) Tilos

- a) kistestű ebet 10 m²-nél, közepes testű ebet 15 m²-nél, nagytestű ebet 20 m²-nél kisebb területen tartósan,
- b) kistestű ebet 4 m-nél, közepes testű ebet 6 m-nél, nagytestű ebet 8 m-nél rövidebb eszközzel tartósan kikötve,
- c) gerinces állatot kör alapú kalitkában vagy gömb alakú akváriumban,
- d) gerinces állat kifejlett egyedét 30 liternél kisebb űrtartalmú térben tartani.

(6) Tartósan csoportosan tartott ebek esetén számukra egyedenként legalább 6 m² akadálytalanul használható területet kell biztosítani. Nem minősül csoportos tartásnak a szuka együtt tartása a kölykeivel, azok hathetes koráig.

(Megjegyzendő, hogy a kedvtelésből tartott állatok körén túl a mezőgazdasági haszonállat tartása sem korlátozható önkormányzati rendeletben az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletről szóló 2008. évi XLVI. törvény 6. § (6) bekezdése 2012. október 1-jétől történő hatálybalépése után, a magasabb rendű jogszabállyal ellentétes vagy szigorúbb önkormányzati szabályozás itt is jogszerűtlen.)

Témánk szempontjából fontos az Alkotmánybíróság 146/2011. (XII. 02.) számú döntése, melyben az AB Isaszeg Nagyközség állattartási rendeletének bizonyos pontjait minősítette alkotmányellenessé azért, mert a Korm. rendelet hatálybalépésével az ebtartás alapvető feltétele a minimum négyzetméter tartási hely lett, és így ezáltal vált korlátozhatóvá egyedül az adott területen tartott ebek maximum száma.

A szabályozás logikája tehát a Korm. rendelet vonatkozó rendelkezésének hatályba lépése óta vált igazán állatbaráttá: az állat jólétének, alapvető lelki-fizikai egészségének szempontjából megállapított minimum területnagyságot határozza meg és nem a korábban az önkormányzati rendeletekbe foglalt, emberi szempontok alapján érvényesített (az indokolásban tipikusan a „lakóközösség életét, kialakult rendjét zavaró” körülménynek minősített, ideálisnak tekintett példányszám fölött populáció definíciója) ingatlanonként egységesen maximált példányszámon alapul.

A jelenlegi helyzet

A Korm. rendelet hatályba lépésével összefüggésben valamint figyelemmel az AB hivatkozott döntésére is Budapest Főváros Kormányhivatala 2012. július 13-i keltezésű leiratában tájékoztatta a főváros 23 kerületét arról, hogy állattartási tárgyú önkormányzati rendeleteiket felülvizsgálni szükséges, és a Korm. rendelettel összhangban - amennyiben erre szükség van - módosítani kell.

A következő cím alatt 2015. július 15-i állapot szerint áttekintem a kerületek állattartási rendeleteit abból a szempontból, hogy jelenleg található-e bennük ingatlanonként meghatározott példányszám-maximálás, így adott rendelet felülvizsgálatát 2012-ben elvégezték-e vagy sem.

A helyi rendeleteket az önkormányzati honlapok segítségével tekintetem át, melyet több kerületnél nehezített az, hogy a rendeletek pusztán emelkedő számsorrendben követték egymást, sem tartalomjegyzék, sem címjegyzék nem volt, valamint az sem derült ki, hogy a feltöltött verzió hatályos, egységes szerkezetű jogszabály-e. Ezekben az esetben telefonos segítséget kértem az illetékes szakirodától.

A fővárosi kerületek állattartási rendeleteinek áttekintése

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat (www.budavar.hu)

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak.

Budapest Főváros II. kerülete (www.masodikkerulet.hu)

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak.

Budapest III. kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata (www.obuda.hu)

Az állattartásról szóló, többször módosított 16/2007. (IV. 19.) önkormányzati rendelet kutyával kapcsolatos példányszám-korlátozást nem tartalmaz, macskával valamint haszonállattal kapcsolatban azonban igen (3. § (6) és 4. §)

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata (www.ujpest.hu)

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak.

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata (www.belvaros-lipotvaros.hu)

Az állattartás rendjéről szóló 16/2009. (IV. 23.) sz. önkormányzati rendelet példányszám-korlátozást nem tartalmaz.

Budapest Főváros Terézváros Önkormányzata (www.terezvaros.hu)

A helyi állattartás rendjéről szóló 10/2004. (II. 16.) sz. önkormányzati rendelet példányszám-korlátozást nem tartalmaz.

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata (www.erzsebetvaros.hu)

Az állattartás rendjéről szóló 46/2005. (XII. 19.) sz. önkormányzati rendelete 4. § (3) bekezdése a kutyák vonatkozásában példányszám-korlátozást tartalmaz, az előírtnál magasabb példányszámú kutyát külön polgármesteri engedély alapján lehet tartani.

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefváros Önkormányzata (www.jozsefvaros.hu)

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak.

Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata (www.ferencvaros.hu)

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak.

Budapest Főváros X. kerület Kőbánya Önkormányzata (www.kobanya.hu)

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak.

Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzata (www.ujbuda.hu)

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak.

Budapest XII. kerület Hegyvidék Önkormányzata (www.hegyvidek.hu)

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak.

Budapest Főváros XIII. kerület Önkormányzata (www.budapest13.hu)

Az állattartás rendjéről szóló 30/2004. (IX. 13.) sz. önkormányzati rendelet 4. §-a a kutyák vonatkozásában példányszám-korlátozással él.

Budapest-Zugló Önkormányzata (www.zuglo.hu)

Az állatok tartásáról szóló 53/2004. (X. 21.) sz. önkormányzati rendelet 18. § (1) bekezdése a kutyák vonatkozásában példányszám-korlátozással él.

Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzata (www.bpxv.hu)

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak.

Budapest Főváros XVI. kerület (www.budapest16.hu)

A 30/2012. (X. 24.) sz. az állattartásra szolgáló épületek elhelyezéséről szóló önkormányzati rendelet példányszám-korlátozással nem él.

Budapest Főváros XVII. kerület (www.rakosmente.hu)

A helyi állattartás szabályairól szóló 17/2009. (III. 30.) sz. önkormányzati rendelet példányszám-korlátozással nem él.

Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc - Pestszentimre Önkormányzat (www.bp18.hu)

Az állattartás céljára szolgáló épületekre vonatkozó szabályokról szóló 47/2012. (X. 15.) sz. önkormányzati rendelet példányszám-korlátozással nem él.

Budapest XIX. kerületi Önkormányzat (www.kispest.hu)

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak.

Budapest XX. kerületi Önkormányzat (www.pestszsebet.hu)

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak.

Budapest XXI. kerületi Önkormányzat (www.csepel.hu)

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak.

Budapest XXII. kerületi Önkormányzat (www.budafokteteny.hu)

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak.

Budapest XXIII. kerületi Önkormányzat (www.soroksar.hu)

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak.

Összegzés

Az áttekintett 23 önkormányzati rendelet közül 4 tartalmaz olyan magasabb rendű jogszabályba ütköző rendelkezést, melyet már 2012. során orvosolni kellett volna, figyelemmel az önkormányzatok

törvényességi felügyeletét ellátó kormányhivatal átíratára valamint a közzétett AB-döntés tartalmára is.

Mi a teendő a magasabb rendű jogszabályba ütközés kimondása és a rendelet megsemmisítése érdekében, továbbá mi a teendő abban az esetben, ha egy ilyen jogszerűtlen önkormányzati döntésre alapozva egyedi hatósági határozatban köteleznek valakit az előírt példányszámon felül tartott állattal kapcsolatos intézkedések megtételére?

Magyarország Alaptörvényének 32. cikk (3) bekezdése szerint az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.

Ugyanezen cikk (4) és (5) bekezdése szerint a helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet a kihirdetését követően haladéktalanul megküldi a fővárosi és megyei kormányhivatalnak. Ha a fővárosi és megyei kormányhivatal az önkormányzati rendeletet vagy annak valamely rendelkezését jogszabálysértőnek találja, kezdeményezheti a bíróságnál az önkormányzati rendelet felülvizsgálatát.

Az Alaptörvény 25. cikk (2) c.) pontja alapján a bíróság dönt az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről.

Vagyis amennyiben a rendelet megalkotása után a kormányhivatal a kötelezően megküldött példány alapján hivatalból észleli a magasabb rendű jogszabályba ütközést, kezdeményezheti a rendelet bírósági felülvizsgálatát.

Amennyiben a helyi rendeletek jogszerűtlen rendelkezéseit egyedi közigazgatási hatósági eljárásban alkalmazzák és a jogalkalmazás során a rendelet jogszerűtlen szakaszaira alapítva kötelező jellegű döntést alapoznak, a jogszerűtlen döntést attól függően, hogy a jegyző nevében meghozott közigazgatási hatósági ügyként vagy a polgármester nevében meghozott önkormányzati hatósági ügyként hozták meg, a kormányhivatal vagy a bíróság semmisíti meg és kötelezi új eljárásra az önkormányzatot.